

ændringsforslag til den Sag, der nu nærmest staaer paa Dagsordenen, skal jeg tillade mig at gøre et Spring i Dagsordenen og foreslå tage den Sag paa samme, der angaaer Forslag til Lov, hvorved Communalbestyrelserne bemyndiges til ved overordentlig Understøttelse at lindre Dyrtidens Tryk paa de Uformuende. Denne Sag er til 2den Behandling*). Jeg finder ikke Anledning til at dele den i Affnit.

Lehmann: Jeg skal tillade mig den Bemærkning, at det selvfølgelig kun kan være Lovgivningens Mening, at det skal være en aldeles forbigaaende temporair Foranstaltning, at der ved Siden af den tvungne Fattigunderstøttelse og den frivillige Godgjørenhed skal existere en Ret til af det Offentlige at fordrø Hjælp til Livsfornödenhedernes Forskaffelse. En saadan Foranstaltning fandt jeg forrige Aar fuldkommen vel motiveret, da det er en Selsølg, at den hele Regulering af de indbyrdes Priisforhold ikke pludselig kan indtræde. Jeg har nogen Tvivl, om det dog ikke allerede maa antages at være skeet nu; vi have vistnok af Erfaring lært, at Priserne paa Arbejde og de forskellige Gjenstande lidt efter lidt have høvet sig saaledes, at Forholdet efter min Overbevisning vistnok nu maa ansees udjævnet med Hensyn til Enhver, i hvis Magt det staaer at efterkomme den frie Concurrences Lov. Jeg troer imidlertid, at det kan forsvares, at lade denne Lov udkomme endnu iaar; men jeg haaber ikke, at det vil blive en permanent Forandring i den danske Lovgivning.

Indenrigsministeren. Det har ikke undgaaet Ministeriets Opmærksomhed, at der er Mangfoldige, som i det foregaaende Aar kunne have trængt til Understøttelse, men ikke for Dieblirket trænge dertil, da Arbejdslønnen er stegen til det dobbelte; men det maa paa den anden Side erindres, at der er mange Trængende, hvem dette ikke passer paa, og som føle sig langt mere trykkede iaar end i det foregaaende Aar; navnlig gjælder dette om saadanne smaa Haandværkere i Kjøbstæderne,

hvoraf der er en saa stor Mængde, at der ikke er indtrædt en saadan Forhøielse i Arbejdslønnen, som kan svare til de forhøiede Priser; der er ogsaa kommet mere vidtgaende Andragender fra Haandværkere i enkelte Byer til Indenrigsministeriet. Det er ogsaa vel at mærke, at hele Loven kun gaaer ud paa en Bemyndigelse for Communerne, og at der ikke er Tale om nogen Berettigelse for Bedkommende til at fordrø nogen saadan Understøttelse. Forrigt finder jeg Intet at erindre med Hensyn til de Grundsatninger, den ærede Landstingsmand, der nu satte sig, udtalte; jeg er tværtimod aldeles enig med ham i, at det vil blive en meget alvorlig Pligt for Regjeringen, naar noget bedre Conjecturer indtræde, at modsætte sig en Fornyelse af en saadan Lov.

Lehmann. Det gjør mig ondt, at jeg maa udbede mig Tilladelse til at tilføie to Ord. Jeg troer ikke, at denne Lovs Nødvendighed kan berøbe paa Conjecturerne; jeg veed ikke, om ikke det nuværende Forhold mellem Pengene og de vigtigste Værdier indtil en vis Grad kan ansees for permanent. Det Gæste, jeg troer der kan forsvare Loven, er, at der skal gives de Bedkommende Hensyn til at lempe deres egen Bedrift, deres egen Næringsvei efter de indtrædte Forandringer i Conjecturerne, og, blive altsaa Priserne paa de vigtigste Livsfornödenheder vedvarende høiere, end de tidligere have været, da bliver det — thi de store politiske og sociale Love have fuldkommen den samme uimodstaaelige Kraft, som Naturlovene — da bliver det den aldeles nødvendige Folge, at Arbejdslønnen og Priserne for Enhvers Frembringelser derefter ville lempes, og man kan altsaa ikke vedblive at supplere Arbejdslønnen, indtil atter Kornet synker ned til den eller den Priis; men det bliver de Bedkommendes Sag at forhøie, som de have gjort og som de nok skulle finde paa at gjøre, deres Produkters og deres Arbejders Priis saaledes, at denne kommer til at svare til deres lovlige Opgave: at finde deres Ernæring; og dette vil indtræde af sig selv med Undtagelse af det ene Tilfælde, som det gjorde mig ondt, at den ærede Indenrigsminister, som det forekom mig, henvisse til, at visse

*) Første Behandling findes Sp. 174.